

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

P. 19. De opinione minus Probabili.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

guuntur, ex ipso rationis dictamine hanc excusationem tanquam legitimam depromunt: Omnibus ut potui consideratis, & motivis non levibus inductis, conclusi sic mihi faciendum esse: si erravi, non est mea culpa. Et in hoc, quoad forum internum conscientiae, tam ipsi, quam alii non dubitant se prudenter acquiescere.

Hujus principii evidentia ostenditur etiam à priori in ordine ad iudicium divinum. Quia non habemus à Deo aliam Regulam proximam actionum nostrarum, quam prudens dictamen conscientiae nostrae: & secundum hoc à Deo iudicabimur, non secundum objectivam rei veritatem, à qua viri probi & sancti saepe aberrant, etiam dum meritorie operantur. Ergo quando post debitum examen ex congruis motivis prudenter iudicamus aliquid licitum esse, & hoc ipsum reflexè cognoscimus, inde nobis evidenter constat, illud Regulæ nobis à Deo constitutæ rectè conformari: ac proinde honestum & licitum esse. Hoc autem est quod principium illud importat: ergo manifestè constat de illius principii evidentia.

Et hæc est unica certitudo conscientiae quæ ad operandum circa objecta magis vel minus probabilia formari potest: & quæ ritè elucidata facile amover lapidem offensionis, sive suspicionis de modo minus solido in illis procedendi: quod & pluribus exponitur paulò infra de Controversiis generalibus §. 2. & 3.

P. XIX. *De opinione minus probabili.*

Licitum est sequi opinionem verè probabilem, relictâ opinione oppositâ probabiliori &

& tutiori: seclusâ tamen certâ injuriâ, periculo proximi, vel lege, aut conventionem in contrarium, aut periculo gravioris mali, & aliis de quibus infra. Hæc sententia est communis, & à longè maxima Theologorum parte semper recepta, adeò ut pro ea cum S. Antonino, Maldero, Wigers, supra centum authores citari possint, ut infra ostendam, Part. 3. tract. 1.

§. 1.

Ratio hujus clara est primò, quia qui sequitur sententiam gravi autoritate, vel ratione non levis momenti innixam, non agit temerè, sed prudenter procedit, agendo communi more hominum prudentium; sed opinio minùs probabilis nititur autoritate gravi, vel ratione non levis momenti; de tali enim sententia minùs probabili hic agimus: ergo qui juxta illam operatur, non agit temerè, sed ut solent procedere in suis rebus viri prudentes, prudenter autem operando nemo censetur peccare.

Secundò, Constat multò probabiliorem esse ex autoritate Doctorum hanc sententiam, quod liceat sequi minùs probabilem, minùsque tutam, quam opinionem, quæ id negat, Ergo omnibus expensis amplectendo opinionem minùs probabilem, reflexè sequor sententiam probabiliorem, quæ docet licitum esse sequi opinionem minùs probabilem.

Tertiò, quia esset onus parùm conforme infirmitati humanæ, si cuius sub reatu peccati incumberet in rebus agendis semper inquirere, utra duarum Opinionum sit probabilior & tutior. Imò sæpissime cogentur homines actionem rectè inchoatam interrumpere, quoties scil. de novo se offerrent aliquæ rationes, quæ facerent opinionem, quæ antea videbatur minùs

nus probabilis, modò apparere probabiliorem. Rationes hæ furiùs deducuntur infrà Part. 3. tract. 1. §. 1. & seqq.

Hinc etsi probabilius sit legem purè pænalem in materia gravi obligare sub mortali, uti cum 19. aliis docet Suar. licitè tamen sequeris opinionem contrariam cum Navarro & 7. aliis probatis authoribus. Undè similia resolves plurima.

Dixi suprà, *seclusà certâ injuriâ proximi, aut lege, aut conventionem in contrarium, aut periculo gravis mali.* Quia illa impediunt usum opinionis speculativè probabilis, eo quod efficiant ne tunc possim habere iudicium practicè certum de honestate meæ operationis. Hinc licet mihi sit probabile feram esse quam video moveri in sylva, si tamen probabilius, aut etiam probabile sit esse hominem, non possim me licitè ad iaculandum resolvere, idque propter periculum gravioris mali, quod in adiuvenda hominis vita consistit. Ex quo etiam sequentia deduces.

P. XX. Quid in Administratione Sacramentorum.

IN Administratione Sacramentorum, non licet sequi sententiam speculativè probabilem circa valorem Sacramenti, quando non deest potestas sequendi tutiorem.

Hinc illicitum est baptizare infantem in solo digito, vel aquâ rosaceâ, aut nivali, quando aliter fieri potest: etsi speculativè, id est, consideratâ ratione vel autoritate, sit probabile Baptismum in digito validum esse.

Item, non licet moribundo conferre absolutionem